

LIBRIS

We know
books

© Editura EIKON

București, Calea Giulești 333, sector 6
cod poștal 060269, România

Difuzare / distribuție carte: 021 348 14 74
0733 131 145, 0728 084 802
e-mail: difuzare@edituraeikon.ro

Redacția: 021 348 14 74
0728 084 802, 0733 131 145
e-mail: contact@edituraeikon.ro
web: www.librariaeikon.ro, www.edituraeikon.ro

**Editura Eikon este acreditată de
Consiliul Național al Cercetării Științifice (CNCS)**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

TĂNASE, EDUARD-GABRIEL

Despre răni și răniți : (povești cu mâna stângă) / Eduard-Gabriel

Tănase. - București : Eikon, 2026

ISBN 978-606-49-1648-8

821.135.1

DTP: Valerian Susan

Imagine copertă: Roger de la Fresnaye – *Fumând la adăpost*, 1918

Editor: Valentin Ajder

Eduard-Gabriel Tănase

DESPRE RĂNI ȘI RĂNIȚI

(povești cu mâna stângă)

E I K O N

București, 2026

Văd o adâncitură. Mă îndrept spre ea. Trag și camionul acolo. Așez păturica. Mă întind și eu.

Zboară ceva.

Ușor. Foș-foș.

Nu e vânt. Nu e pătură.

E sus. E sus și clipește.

Lumini mici. Ca picuri.

Colorat. Ca laptele, dar viu.

Vine pe piele. Nu doare.

Nu e mamă. Nu e piept.

E cald în ochi. E bine.

Jos — pământ.

Sus — zboară.

Nu plânge.

Fluturii au zburat mult în cerc și apoi s-au așezat ușor peste copii, fâlfâind suav din aripi. Răducu s-a lăsat cuprins de somn, Eliza adoarme cu ochii la spectacolul de pe cer, iar în jurul lor, odată cu noaptea, și fluturii se odihnesc.

În pădure se aud trosnete. Se văd lumini. Cineva strigă:

— Răduuuu!

Încep să plâng. Îmi e dor de părinți. Eliza plânge și ea.

Aud o voce neștiută:

— I-am găsit!

Fluturii tresar în aer, plutind dezorientați. Mami o ia în brațe pe Eliza.

Pe mine, tata. Ce bine e!

CUPRINS

Capitolul 1: Orfelinat

De pază.....	9
Ca la Rovine!.....	16
Ionicăăă!.....	26
Niciodată față!.....	43

Capitolul 2: Moinești

Big Bang.....	51
Poetul.....	51
Eva Rosenberg.....	54
Adam (Hedi) E.....	58
Experimentul.....	62
Fuziunea.....	63
Sfera.....	66
Balada adolescentului imberb.....	74
Zilele după Brejnev.....	81

Capitolul 3: Ferestre

O zi.....	95
Voluntar curățenie.....	105
Trio.....	115
Procesul.....	118
Două pălării.....	127
Câinele din Itaca.....	131
Crimele de la etajul zece.....	135
Atelierul de lectură.....	145
Când fluturii dorm.....	157

LBRIS

We know
books

CAPITOLUL 1

ORFELINAT

De pază

Nea Matei s-a prăbușit oftând pe bancă. Era îmbrăcat prea gros. S-a desfăcut la geacă și apoi la haină, lăsându-și gâtul păros în văzul lumii. A fost extrem de agitat când l-a anchetat poliția. De-abia a îngânat câteva cuvinte și a dat o declarație aproape ilizibilă. L-a ajutat agentul să o completeze, un tânăr politicoș, care se abținea din greu să nu fie disprețuitor. „Ce oameni sunt ăștia?”, gândea în sinea lui. „Cum să le dai în pază asemenea obiective?” „Ei nici să sape în grădină nu mai sunt în stare, doar să vegeteze prin birturi și să se prăbușească beți în fundul curții”, a continuat agentul.

Nea Matei a avut o noapte grea, a întârziat la ieșirea din tură. Tot timpul i-a trimis dispeceratul la alarme false. Fugea până acolo împreună cu colegul și cu câinele Grivei nu găsea nimic. Nu era nicio spărtură în gard. A durat așa până în zori, de la o latură la alta a instalațiilor. Dimineața, când să închidă pe rând un ochi, au fost alertați din nou. „Stejar, extremă urgență!”, era parola de intruziune prin efracție ce copia titlul unui film din copilăria lui. A reușit să se ridice, dar nu l-au mai ținut puterile să alerge. Au luat-o la pas el și câinele; pe coleg nu l-a mai trezit. A văzut spărtura în gard și ușa deschisă la hală. Când a pătruns acolo, a găsit lângă transformator un corp mic, chircit și carbonizat. „O fi vreun puștan de la tabăra de șătrari, care a venit la furat țevi de cupru.” Avea ochii în lacrimi de milă, dar și de frică. „Îmi vor face felul!” A fugit spre cabină să anunțe poliția.

Între timp, rememora anii de când păzea obiectivul industrial abandonat. I-au zis că e în conservare, trebuia să îl mențină intact, puteau să dea drumul oricând la instalații. Dar știa că sunt decuplate de la utilități, transformatorul și căminul de apă erau sigilate, iar conducta de abur de la Termo retezată. „De unde curent într-o instalație ce nu a mai funcționat de ani de zile?”

Și-a trezit colegul și a sunat direct la 112. Apoi a informat dispeceratul. Au venit poliția și salvarea. Se mijeja de ziuă. Au fost anunțați și proprietarii. Curtea strâmtă s-a umplut de mașini și oameni nervoși, proaspăt treziți sau la sfârșit de tură, ca și el. A povestit cu lux de amănunte — așa credea el — despre tot ce s-a întâmplat. Înainte de a ridica cadavrul, un polițist s-a dus în tabără. S-a întors cu bulibașa lor: nu era de la ei. Au mai verificat încă o dată trupul firav și au plecat cu el la morgă. Nea Matei s-a mai calmat, mai avusese incidente cu cei din tabără, dar niciodată nu degeneraseră. „Oare cine o fi micuțul, cine îl caută sau îl plânge acasă?”

Au ieșit din schimb cu vreo patru ore întârziere, până s-au terminat toate formalitățile. Au fost testați inclusiv de alcool și droguri. Când a auzit de droguri, zâmbi slab. „Nu luăm noi din astea, nu avem bani, dar nici nu avem nevoie, rachiul e mai bun.” Au ieșit negativ și le-au dat drumul să plece. S-au oprit la una mică, să se refacă. Apoi, Nea Matei s-a urcat pe bicicletă. Avea de mers vreo cincisprezece kilometri până la căsuța lui, trebuia să traverseze tot orașul de la nord la sud și să meargă un pic și pe drumul județean.

Se simțea slăbit, chiar lihnit. Pe drum și-a cumpărat un sandviș cu cârnați și o apă mică de la Mega. S-a oprit în parcul pustiu, străbătut uneori de navetiști, și a ocupat banca asta. A molfăit în grabă sandvișul; dantura nu prea

il ajuta, o neglijase în tinerețe și acum costa mulți bani să o repare. Clefăia pâinea mai mult cu gingiile goale, mai avea dinți doar în față. Își lovi de mai multe ori cerul gurii cu limba, așa, de plăcere. Când s-au amestecat glutenul, grăsimea aproape lichidă și muștarul, Nea Matei a închis ochii. A murmurat ceva despre o femeie din sat și a împins bolul alimentar în stomac cu două guri de apă.

S-a lățit pe bancă, și-a întins picioarele și mâinile. Nu mai aveai loc să stai lângă el. I s-a făcut foarte somn. Nu voia să doarmă, dar o stare de confort l-a cuprins instant. „Cum a ajuns el aici, de ce au trebuit să i se întâmple lui toate grozăviile astea?”

O întreagă generație de bărbați din sat, ba chiar mai multe, băteau ca și el drumul la oraș. Au plecat din uzine și apoi s-au întors ca să le păzească moarte și fără muncitori, așteptând dezmembrarea sau un viitor tot mai incert în care își vor relua activitatea. I-a înjurat în gând pe mai-marii de la județ, pe cei de la guvern, pe chinezi, pe americani; pe ruși, pe vestici. Pomelnicul s-a oprit, firesc, la soacră-sa. Ea nu l-a lăsat să intre în Miliție și i-a pus o vorbă bună la întreprindere. Și da, parțial a avut dreptate.

Cel mai mult i-a plăcut la schimbul trei. Intrau la nouă, ciocăneau țevile de se auzea la o poștă, reparau filetele și umpleau fisurile. Pe la unsprezece noaptea se făcea liniște, mâncau ceva, băgau o degustare și fiecare pleca să se odihnească la locul știut. Pe locurile cele mai bune era bătaie, mai ales iarna era minunat să dormi pe o bancă sau un birou lângă o țevă caldă. Noii veniți aveau ca sarcină în primele săptămâni să-și găsească un culcuș liber, îl căutau imediat după instruirea de protecția muncii. Se trezeau pe la cinci, beau nechezol și se puneau pe treabă. La șapte dimineața venea schimbul unu. Nu aveau nicio grijă, normele erau

Cel căruia îi spuneau Patronul îi scosese pe semnătură dintr-un orfelinat de lângă Bacău și „îi luase în plasament”. Chiar le prostise pe doamnele de acolo că Giani ar putea fi al lui, că o iubise pe mama lor și că îi va da pe toți la școală. Nu știau dacă era turc sau arab, vorbea foarte rău românește. Îi luase și îi pune la muncă noaptea. Pe ei doi la reciclarea de deșeuri, iar pe cel mic îl trimitea la furat.

Aseară plecase la furat de cupru de la o fabrică închisă. Nu s-au întâlnit dimineața. Patronul îi lăsa de capul lor ziua, puteau să meargă la școală sau să hoinărească. Important era să fie la apel când avea nevoie de ei. Uneori făceau rost de bani și mai fugeau, își cumpărau fripturi și vin, apoi toți trei zăceau într-un șanț până se trezeau. Ocazional mai trăgeau și aurolac, dacă nu erau suficient de amețiți. Se țineau în brațe în șanț, ca frați ce erau. Și promiteau să facă lucruri mărețe.

Cu bicicleta ăștia de pe bancă s-ar fi descurcat singuri aproape o săptămână. Știau că, după ce se întorceau, pri-meau o bătaie ca la carte, dar apoi erau iertați și puteau să o ia de la capăt.

— Dă-ne și nouă un ban, nene! repetă Lică pe un ton furios.

— Băi, poate vă dau. Stați cuminți! se învârtoșă Nea Matei. I se umflase o venă pe gât, sudoarea i se prelingea rece de pe frunte în ochi, pe lângă nas și în gură. Își trecu limba peste buze. Sarea înlocui gustul bun din cavitatea bucală de acum câteva minute. „Și ce obosit sunt, nu mai am putere în brațe”, constată el.

Mai închise o dată ochii. Ar fi dormit. A tresărit. Giani a luat de pe jos o piatră, iar Lică avea în mâini bățul cu care scormonea prin coșurile de gunoi. A sărit ca ars în picioare, cei doi se îndreptau hotărâți spre el. Și-a desfăcut haina, așa

cum făceau pistolarii în filme, lăsând la vedere sprayul cu piper și tomfa cu impulsuri electrice din dotare. I-a trecut prin minte că acum trebuia să se apere, nu se putea lăsa să fie furat sau rănit. Era AGENTUL DE PAZĂ! A început să urle:

— Ajutor! Hoții mă atacă! — țipa, cu spumă la colțul gurii. Pun „scăpăriciul” pe voi și apoi vă ard ochii cu „lacrimogenul”!

S-au oprit câțiva navetiști în trecere, unul și-a scos telefonul și filma. Băieții au dat înapoi.

— Băi, nene, ești bolnav! Ne faci silă! — plecară strigând.

Ca la Rovine!

— Domnu' agent... are treabă cu voi!

Vorbele îi ieșeau greoi, ca niște pietre rostogolite; gura patronului se opintea la fiecare silabă când încerca să vorbească în limba română. Deși era cel mai solid din încăpere, nu părea că stă lângă ușă ca s-o păzească, ci mai degrabă ca să fie cât mai aproape de locul pe unde putea fugi. În fața lor se afla un agent tânăr de poliție. Poate cu cel mult zece ani mai mare decât ei. Era spilcuit, cu o barbă scurtă, atent întreținută, și purta tot echipamentul de intervenție. Uniforma era impecabilă. Doar vesta antiglonț lipsea din dotarea „de bătaie”. Imaginea lui contrasta puternic cu cea a sectoriștilor pe care îi întâlneau mai mereu. Fața îi trăda parcă și un strop de compasiune.

Frații s-au uitat unul la altul și și-au plimbat privirea prin cameră. Căutau un loc de scăpare, dar părea că orice cale e închisă. Se așteptau să fie judecați pentru toate găinăriile lor, micile furtișaguri și distrugerile cotidiene care le conturau deja rutina zilnică. Da, venise momentul judecății. Giani se uita fix la tavan, cu o expresie de superioritate. Lică zâmbea vag, privind în jos, la pantofii lui murdari. Așteptau un poemelnic lung cu „așa nu”, acuzații și, apoi, să fie urcați în dubă. Erau pregătiți să îndure orice. Bătaie mai luaseră, închiși mai fuseseră. Nu la poliție, ci poate mai rău decât acolo. Și patronul îi legase la groapă. Dar, după o zi, le dăduse drumul, fiindcă era mai util să-i pună la muncă decât să-i pedepsească.

A urmat o tăcere apăsătoare după ce agentul și-a rostit propoziția. Giani a scos un urlet prelung; buzele îi dezvăluiau caninii, iar o grimasă turbată i-a desfigurat chipul. A răsturnat masa spre agent, dar acesta a avut agilitatea să se ferească. Ridicându-se plângând și răcnind cu o furie animalică, Giani l-a făcut pe patron să fugă spre colțul opus. A izbit ușa de perete și a ieșit în curte.

Lică părea, în schimb, mai puțin expresiv. Lacrimile îi curgeau șiroaie din ochii albaștri, dar nu se auzea nimic. S-a ridicat lent și a întins mâna spre patron. A rostit apăsător și încrâncenat:

— Turcule... nu scapi! Nici nu știi ce vine! O să fie... cum zicea ăla, la școală... ca la Rovine!

S-a ridicat încet și a plecat din încăpere cu pași apăsați. Agentul și patronul turc au rămas sub impresia momentului. Când a auzit „Rovine”, polițistului i-a tresărit obrazul drept și un zâmbet stingher i s-a strecurat pe față, preț de o clipă. Turcu' a răsuflat ușurat — scăpase de ei, știa că se va lăsa cu bătaie și avea timp să se pregătească.

— Aveți nevoie de ajutor? Să vă trimitem un echipaj care să staționeze în fața intrării?

— Am oamenii mei. Și câinii. Nu e nevoie... sper să-i pot domoli, răspunse Turcu', la fel de greoi.

În depărtare se auzi zgomot de geam spart. Au ieșit amândoi să vadă ce se întâmplase. O cărămidă trecuse prin parbrizul BMW-ului din curte.

Patronul dădu din mână, a lehamite.

— Am asigurare. Se face... într-o oră.

Agentul dădu din umeri și plecă cu autospeciala în trombă.

Băieții au luat-o peste câmp, fără nicio direcție. Mergeau peste brazdele însămânțate cu soia. Aveau o pungă de